

സാമൂഹ്യ പ്രത്യാഘാത വിലയിരുത്തൽ പഠനം കരട് രേഖ-23/12 /2024

കോട്ടയം ജില്ലയിൽ കോട്ടയം താലൂക്കിലെ കുമരകം വില്ലേജിൽ
കാരിക്കുത്തറ പാലം സർവീസ് റോഡ് നിർമ്മാണത്തിനുവേണ്ടി അധിക
ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കൽ

കോട്ടയം ജില്ലാ കളക്ടർ
ചുമതലപ്പെടുത്തിയത്
അർത്ഥനാധികാരി

എക്സിക്യൂട്ടീവ് എൻജിനീയർ
കെ ആർ എഫ് ബി
കോട്ടയം/പത്തനംതിട്ട

സാമൂഹ്യ പ്രത്യാഘാത പഠന
വിലയിരുത്തൽ യൂണിറ്റ്

ഭാരത മാത സ്കൂൾ ഓഫ്
സോഷ്യൽ വർക്ക്
ഭാരത മാത കോളേജ് തൃക്കാക്കര,
കൊച്ചി- 21

Email -bmssw@bharatamatacollege.in ,
9496362592
www.bmssw.in

ഉള്ളടക്കം

- അദ്ധ്യായം 1: പഠനത്തിന്റെ സംക്ഷിപ്ത രൂപം
- അദ്ധ്യായം 2: പദ്ധതിയുടെ വിശദ വിവരങ്ങൾ
- അദ്ധ്യായം 3: പഠനസംഘം, പഠന സമീപനം, പദ്ധതി ശാസ്ത്രം
- അദ്ധ്യായം 4: സ്ഥലത്തിന്റെ മൂല്യ നിർണ്ണയം
- അദ്ധ്യായം 5: ആഘാത ബാധിത കുടുംബങ്ങളെക്കുറിച്ചും വസ്തുവകകളെക്കുറിച്ചുമുള്ള കണക്ക്
- അദ്ധ്യായം 6: സാമൂഹ്യ-സാമ്പത്തിക-സാംസ്കാരിക പശ്ചാത്തലം (പദ്ധതി പ്രദേശവും പുനഃസ്ഥാപന പ്രദേശവും)
- അദ്ധ്യായം 7: സാമൂഹ്യ പ്രത്യാഘാത നിയന്ത്രണം
- അദ്ധ്യായം 8: സാമൂഹ്യ പ്രത്യാഘാത ദുരീകരണ പദ്ധതി സ്ഥാപന സംവിധാനം
- അദ്ധ്യായം 9: സാമൂഹ്യ പ്രത്യാഘാതം കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള ബഡ്ജറ്റും സാമ്പത്തിക നടപടികളും
- അദ്ധ്യായം 10: സാമൂഹ്യ പ്രത്യാഘാത ദുരീകരണ പദ്ധതി-മേൽനോട്ടവും മൂല്യനിർണ്ണയവും
- അദ്ധ്യായം 11: നേട്ടങ്ങളും നഷ്ടങ്ങളും- അപഗ്രഥനം, ശുപാർശകൾ

പട്ടികകൾ

പട്ടിക 3.1

സാമൂഹ്യ പ്രത്യാഘാത വിലയിരുത്തൽ പഠന സംഘം

പട്ടിക 3.2

സാമൂഹ്യ പ്രത്യാഘാത പഠന സംഘം നടത്തിയ വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾ

പട്ടിക 5.1

പദ്ധതിയുടെ പ്രത്യക്ഷാഘാത ബാധിതർ

പട്ടിക 7.1

സാമൂഹ്യ പ്രത്യാഘാത നിയന്ത്രണ ആസൂത്രണം

ചിത്രങ്ങൾ

ചിത്രം 1.1 പദ്ധതി പ്രദേശം

ചിത്രം 4.1 പദ്ധതി പ്രദേശത്തിന്റെ ഭൂപടം

അദ്ധ്യായം 1

പഠനത്തിന്റെ സംക്ഷിപ്ത രൂപം

1.1 പദ്ധതിയും ജനകീയ ലക്ഷ്യങ്ങളും

ഒരു നാടിന്റെ വികസനം അവടുത്തെ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളുടെ വികസനത്തെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു. റോഡ്, പാലം എന്നിവയുടെ നിർമ്മാണം പ്രദേശത്തെ ഗതാഗതം മെച്ചപ്പെടുത്താക്കുകയും, പ്രദേശത്തെ ജനങ്ങളുടെ ജീവിത സാഹചര്യങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്താക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

കോട്ടയം ജില്ലയിലെ കോട്ടയം താലൂക്കിലെ കുമരകം വില്ലേജിലായി കാരിക്കത്തറ പാല നിർമ്മാണമാണ് നിർദ്ദിഷ്ട പദ്ധതി. ഈ പദ്ധതിക്കായി അധികമായി 0.91 ആർസ് ഭൂമിയാണ് ഏറ്റെടുക്കേണ്ടി വരുന്നത്. നിലവിൽ പണികൾ പൂർത്തിയായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന കാരിക്കത്തറ പാലത്തിന്റെ പടിഞ്ഞാറ് ഭാഗത്ത് പുഴയോട് ചേർന്നു നില്ക്കുന്ന ഭൂമിയിൽ തമാസിക്കുന്നവർക്കും, കച്ചവടം നടത്തുന്നവർക്കും സഞ്ചാരത്തിന് അനുയോജ്യമായ പാത നിർമ്മിക്കുക എന്നതാണ് പദ്ധതി. ഇതിനായി പാലത്തിന്റെ കിഴക്ക് ഭാഗത്ത് നിന്നും റി സർവ്വെ നമ്പർ 94/9 ൽ ഉള്ള 0.91 ആർസ് ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്നു.

ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കലിൽ ന്യായമായ നഷ്ട പരിഹാരത്തിനും സുതാര്യതക്കും പുനരധിവാസത്തിനും പുനഃസ്ഥാപനത്തിനുമുള്ള അവകാശനിയമം, 2013 വകുപ്പ് 2(1)b(ii) പ്രകാരം പൊതു ആവശ്യം എന്ന് പറയുന്നത്, ഇന്ത്യാ ഗവർണ്മെന്റിന്റെ സാമ്പത്തിക വിഭാഗം 27.03.2012 ന് പുറപ്പെടുവിച്ച വിജ്ഞാപനം നമ്പർ 13/6/2009 INF പ്രകാരമുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളാണ്. കേച്ചേരി അക്കി കാവ് ബൈപാസ് റോഡ് വികസനം എന്നത് അടിസ്ഥാന വികസനത്തിന്റെ പരിധിയിൽ വരുന്നതാണ്.

1.2 സ്ഥലം

കോട്ടയം ജില്ലയിൽ കോട്ടയം താലൂക്കിൽ കുമരകം വില്ലേജിൽ കാരിക്കത്തറ നിർമ്മിച്ചിരിക്കുന്ന പുതിയ പാലത്തിന് അനുബന്ധിച്ചുള്ള സ്ഥലമാണ് പദ്ധതി പ്രദേശം.

ചിത്രം. 1.2 പദ്ധതി പ്രദേശം

1.3 ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കുന്നതിന്റെ വിസ്താരവും ഗുണങ്ങളും

പദ്ധതി പ്രദേശം കുമാരകം വില്ലേജിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. 94/9 റി സർവ്വേ നമ്പറിൽ വരുന്ന ഈ ഭൂമിയിൽ നിന്നും 0.91 ആർസ് ഭൂമിയാണ് ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്നത്. കോണത്താറ്റു കനാൽ ഈ ഭൂമിയുടെ ഒരു വശത്തായി ഒഴുകുന്നു. ഈ ഭൂമി നിലവിൽ പണി പൂർത്തിയാകുന്ന കാരിക്കത്തറ പാലത്തിന് സമീപം ആണ്. കോട്ടയം കുമാരകം പാതയിൽ ഗുരുമന്ദിരം വഴിയിലൂടെ ഈ ഭൂമിയിലേക്ക് പ്രവേശിക്കാം. ഈ ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കുന്നതിലൂടെ, കാരിക്കത്തറ പാലം നിർമ്മാണത്തിനു ശേഷം പ്രവേശനം ഭൂമിയിലേക്ക് പ്രവേശനം സാധ്യമല്ലാത്ത ഭൂവുടമകൾക്ക് സൗകര്യപ്രദമാർന്ന വഴി ലഭിക്കും, ഭൂവുടമകളുടെ താമസം, കച്ചവടം മുതലായ ആവശ്യങ്ങൾ സുഗമമാകും.

1.4 പരിഗണിക്കപ്പെട്ട ഇതര മാർഗ്ഗങ്ങൾ

കെ ആർ എഫ് ബി അധികാരികളുമായി ചേർന്ന് പദ്ധതി പ്രദേശത്ത് നടത്തിയ സന്ദർശനത്തിൽ നിന്നും വിലയിരുത്തിയത്, ഏറ്റവും നാശനഷ്ടങ്ങൾ കുറവ് നിലവിലെ മാതൃകയാണ് മറ്റ് മാർഗങ്ങൾ പരിഗണനയിൽ ഇല്ല.

1.5 സാമൂഹ്യ പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ

കോട്ടയം ജില്ലയിലെ കുമരകം വില്ലേജിൽപ്പെടുന്ന 94/9 റിസർവ്വേഷനിൽപ്പെടുന്ന 0.91 ആർസ് ഭൂമിയാണ് കുമരകം കാരിക്കത്തറ പാലം നിർമ്മാണത്തിൽ അധിക ഭൂമിയായി ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്നത്. ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്ന ഭൂമി പദ്ധതി ബാധിതരായ വ്യക്തികളുടെ ഭൂമിയിലേക്കുള്ള പ്രവേശനമാർഗ്ഗമായി മാറുന്നു.

ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കുന്നതിന്റെ പ്രധാന ആഘാതങ്ങൾ താഴെ പറയുന്നവയാണ്;

- ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുമ്പോൾ 94/9 സർവ്വേ നമ്പറിൽപ്പെടുന്ന ഒരു വ്യക്തിയുടെ ഭൂമി മാത്രമാണ് ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്നത്.
- ഭൂമിയിൽ 10 വർഷങ്ങൾക്ക് മുകളിലായി പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഒരു മെഡിക്കൽ ലാബ് സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നു.
- മെഡിക്കൽ ലാബ് ഉടമയും അവടെ ജോലി ചെയ്യുന്ന 2 വ്യക്തികളുടെയും വരുമാനം നഷ്ടമാകുന്നു.
- ഭൂവുടമയുടെ ഒരു 30 വർഷങ്ങൾക്കു മുകളിൽ പഴക്കമുള്ള ഓടിട്ട കെട്ടിടം സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു.
- പദ്ധതി നടപ്പിലാകുന്നത് വഴി പാലത്തിന് വടക്ക് ഭാഗത്തുള്ള വ്യക്തികൾക്കു അവരുടെ സ്ഥാപനങ്ങളിലേക്കും വീടുകളിലേക്കും പ്രവേശനം സാധ്യമാകും.

1.6. ലഘൂകരണ നടപടികൾ

പദ്ധതിപ്രദേശം സന്ദർശിച്ചതിലൂടെയും, വിവരങ്ങൾ ശേഖരിച്ചതിലൂടെയും, പദ്ധതിയുടെ ആഘാത ബാധിത കുടുംബങ്ങൾ സന്ദർശിച്ച് വിവരങ്ങൾ ശേഖരിച്ചതിലൂടെയും, തത്പരകക്ഷികളുമായുള്ള അഭിമുഖങ്ങളേയും അടിസ്ഥാനമാക്കി താഴെ പറയുന്ന ദുരീകരണ നടപടികൾ സാമൂഹ്യ പ്രത്യാഘാത വിലയിരുത്തൽ പഠന സംഘം നിർദ്ദേശിക്കുന്നു.

- ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കലിൽ ന്യായമായ നഷ്ടപരിഹാരത്തിനും സുതാര്യതയ്ക്കും പുനരധിവാസത്തിനും പുനഃസ്ഥാപനത്തിനുമുള്ള അവകാശ നിയമം 2013, ഇതിനോടനുബന്ധിച്ച് കാലാകാലങ്ങളിൽ ഗവണ്മെന്റ് പുറപ്പെടുവിച്ച ഉത്തരവുകൾ എന്നിവ പാലിച്ചുകൊണ്ട് പുനരധിവാസ പുനഃസ്ഥാപന പ്രവർത്തനങ്ങളും നഷ്ടപരിഹാരം നൽകൽ നടപടികളും കൈക്കൊള്ളുക.

- ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കൽ പ്രക്രിയ കാലതാമസം കൂടാതെ പൂർത്തീകരിക്കുകയും ആഘാത ബാധിതർക്കുള്ള നഷ്ടപരിഹാരം കഴിയുന്നത്ര വേഗത്തിൽ നൽകുകയും ചെയ്യുക.
- ആഘാത ബാധിതമാകുന്ന വീടുകൾക്കും മുറിച്ച് മാറ്റപ്പെടുന്ന വ്യക്തികൾക്കും നഷ്ടപരിഹാരം നൽകുക.
- പദ്ധതിമൂലം വസ്തുവകകളിലേക്കുള്ള പ്രവേശനമാർഗ്ഗം തടസ്സപ്പെടുന്ന കുടുംബങ്ങൾക്ക് അവരുടെ ഭൂമിയിലേക്ക് റോഡിൽ നിന്നും നേരിട്ടുള്ള പ്രവേശനം സാധ്യമാക്കുന്നതിന് ബദൽ സംവിധാനം ചെയ്യുക.

അദ്ധ്യായം 2

പദ്ധതിയുടെ വിശദവിവരങ്ങൾ

2.1. പദ്ധതി നിർവ്വാഹകർ, നിയന്ത്രണ ഘടന എന്നിവ ഉൾപ്പെടെ പദ്ധതിയുടെ പശ്ചാത്തലം

കോട്ടയം ജില്ലയിൽ കോട്ടയം താലൂക്കിൽ കുമരകം വില്ലേജിൽ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന 94/9 റി സർവ്വെ നമ്പറിൽപ്പെടുന്ന 0.91 ആർസ് ഭൂമിയാണ് പദ്ധതിക്കായി ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്നത്. കാരിക്കുത്തറ പാലം നിർമ്മാണത്തിനോടനുബന്ധിച്ച് അധികഭൂമിയായിട്ടാണ് സ്ഥലം ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്നത്. ഭൂമി വഴി തടസം നേരിടുന്ന പദ്ധതി ബാധിതർക്ക് വഴിക്കായി ഉപയോഗിക്കും.

2.1.1(a) പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്ന ഏജൻസി

എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയർ, കെ ആർ എഫ് ബി കോട്ടയം/പത്തനംതിട്ട ഡിവിഷൻ ആണ്.

2.1.1(b) ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കൽ അധികാരി

നിർദ്ദിഷ്ട പദ്ധതിയുടെ ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കൽ അധികാരി സ്പെഷ്യൽ തഹസീൽദാർ. എൽ എ, ജനറൽ കീഫ്ബി കോട്ടയം ആണ്. ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കൽ നടപടികളുടെ ഉത്തരവാദിത്തം അദ്ദേഹത്തിൽ നിക്ഷിപ്തമാണ്.

2.2. നിയമത്തിൽ പ്രതിപാദിക്കുന്ന പൊതുതാൽപര്യത്തിന് പദ്ധതി എങ്ങിനെ അനുയോജ്യമാകുന്നു എന്നതുൾപ്പെടെ പദ്ധതിയുടെ യുക്തി

ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കലിൽ ന്യായമായ നഷ്ടപരിഹാരത്തിനും സുതാര്യതയ്ക്കും പുനരധിവാസത്തിനും പുനഃസ്ഥാപനത്തിനുമുള്ള അവകാശ നിയമം, 2013 വകുപ്പ് 2(1)b(i) പ്രകാരം പൊതു ആവശ്യം എന്നു പറയുന്നത്, ഇന്ത്യാ ഗവണ്മെന്റിൻ്റെ സാമ്പത്തിക വിഭാഗം 27.03.2012 ന് പുറപ്പെടുവിച്ച വിജ്ഞാപനം നമ്പർ 13/6/2009-INF പ്രകാരമുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളാണ്. കോട്ടയം ജില്ലയിലെ കുമരകം വില്ലേജിൽ വരുന്ന സ്ഥലം ആണ് നിർദ്ദിഷ്ട പദ്ധതിക്കായി ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്നത്. കാരിക്കുത്തറ പാലം നിർമ്മാണത്തിനുവേണ്ടി അധികമായി ഏറ്റെടുക്കുന്ന ഭൂമി പദ്ധതി ബാധിതരുടെ ഭൂമിയിലേക്കുള്ള നേരിട്ട് പ്രവേശനം സാധ്യമാകുന്നതിനുള്ള പാതയ്ക്ക് വേണ്ടിയാണ്, ഇത് അടിസ്ഥാന പദ്ധതികളുടെ പൊതു ആവശ്യത്തിന്റേ പരിധിയിൽ വരുന്നതാണ്.

2.3. പദ്ധതിയുടെ സ്ഥലം, വലിപ്പം, ലക്ഷ്യം, ചെലവ് തുടങ്ങിയ വിവരങ്ങൾ

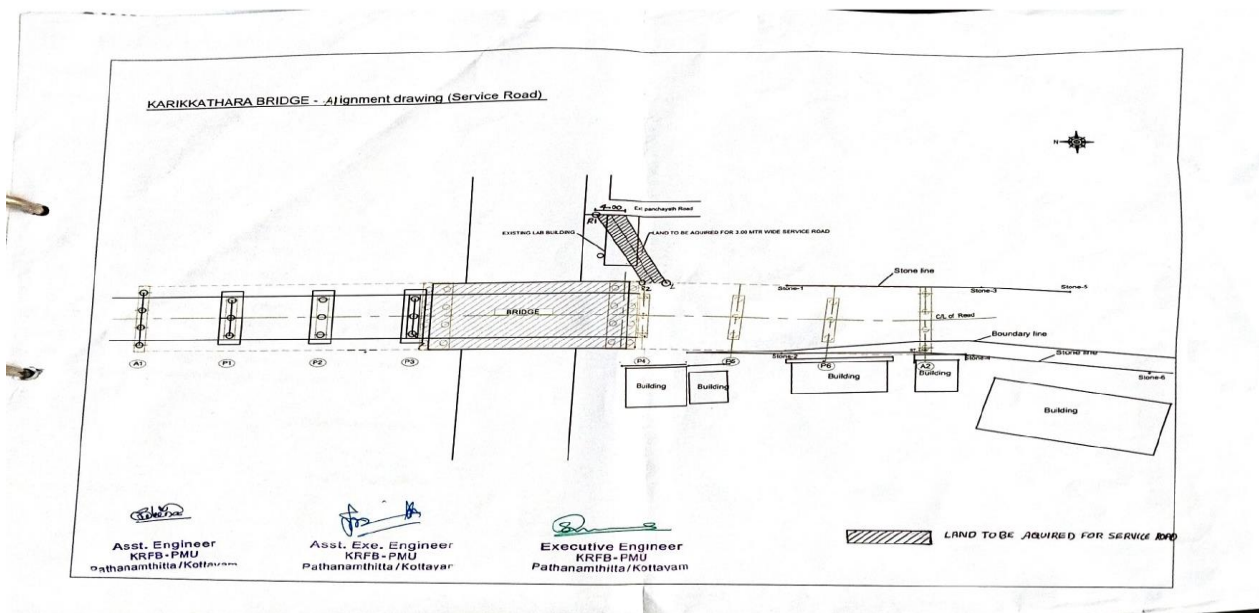
പദ്ധതി കോട്ടയം ജില്ലയിൽ കുമാരകം വില്ലേജിൽ ആണ് നടത്തപ്പെടുന്നത്. 94/9 റി സർവ്വെ നമ്പറിൽപ്പെടുന്ന ഭൂമി മാത്രമാണ് ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്നത്. പദ്ധതിക്കായി 0.91 ആർസ് ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്നു. കാരിക്കത്തറ പാലം നിർമ്മാണത്തിനായി അധികഭൂമിയാണ് ഏറ്റെടുക്കുന്നത്, ഈ ഭൂമി പദ്ധതി ബാധിതരായ പാലത്തിന്റെ കിഴക്കുഭാഗത്ത് താമസിക്കുകയും, സംരംഭം നടത്തുകയും ചെയ്യുന്നവരുമായ വ്യക്തികൾക്ക് അവരുടെ ഭൂമിയിലേക്ക് നേരിട്ട് പ്രവേശിക്കുന്നതിന് പാത നിർമ്മിക്കുന്നതിനാണ്.

2.4. ഇതര മാർഗ്ഗങ്ങൾ പരിശോധിക്കൽ

പദ്ധതി കാരിക്കത്തറ പാലത്തിന്റെ വടക്ക് ഭാഗത്തുള്ള സംരംഭങ്ങളും, വീടുകളുമുള്ള ഭൂമിയിലേക്ക് പാത നിർമ്മിക്കുന്നതിനാണ്. നിർദ്ദിഷ്ട പാത പാലത്തിനെ തെക്ക് ഭാഗത്ത് നിലവിലെ റോഡിൽ നിന്നും ആരംഭിച്ചു പാലത്തിനടിയിലൂടെ പ്രവേശനം സാധ്യമാക്കുന്ന രീതിയിലാണ്. മറ്റ് രൂപരേഖകൾ ലഭ്യമല്ല. കെ ആർ എഫ് ബി അധികൃതരുമായി പദ്ധതി പ്രദേശം സന്ദർശിച്ചതിൽ നിന്നും പരിശോധിച്ചതിൽ നിന്നും മറ്റ് മാർഗ്ഗങ്ങൾ ചിലവേറിയതും, ഭൂമി കൂടുതൽ ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതുമായി വരുമെന്ന് സാമൂഹ്യ പ്രത്യാഘാത വിലയിരുത്തൽ പഠനസംഘം വിലയിരുത്തുന്നു.

2.5. പദ്ധതിയുടെ രൂപരേഖ, വലിപ്പം, സൗകര്യങ്ങൾ

കെ ആർ എഫ് ബി കോട്ടയം/ പത്തനംതിട്ട പുറത്തിറക്കിയിരിക്കുന്ന അലയിമെന്റ് പ്രകാരമാണ് റോഡിന്റെ നിർമ്മാണത്തിനായുള്ള എസ്റ്റിമേറ്റ് തയ്യാറാക്കിയിരിക്കുന്നത്. 3 മീറ്റർ വീതിയിലാണ് പാതയുടെ രൂപരേഖ തയ്യാറാക്കിയിരിക്കുന്നത്.

2.6 അനുബന്ധ സൗകര്യങ്ങളുടെ ആവശ്യകത

നിർദ്ദിഷ്ട പദ്ധതി കാരിക്കത്തറ പാലത്തിനോട് അനുബന്ധിച്ച് നിർമ്മിക്കപ്പെടുന്നതാണ്. കാരിക്കത്തറ പാലം നിർമ്മിച്ചപ്പോൾ വഴി തടസം നേരിടുന്ന ഭൂവുടമകൾക്ക് വഴിക്കായി ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്നു.

2.7 മുൻപേ നടത്തിയ സാമൂഹ്യ/ പരിസ്ഥിതി പ്രത്യാഘാത വിലയിരുത്തൽ/ സാങ്കേതിക സാധ്യതാ പഠനങ്ങളുടെ വിവരങ്ങൾ

കാരിക്കത്തറ പാലം നിർമ്മാണവുമായി ബന്ധപ്പെടുത്തി സാമൂഹ്യ പ്രത്യാഘാത വിലയിരുത്തൽ പഠനം നടത്തിയിട്ടുള്ളതാണ്. ഇപ്പോൾ പാലത്തിന്റെ സർവീസ് റോഡ് വേണ്ടി അധിക ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കൽ നടപടികളാണ് നടക്കേണ്ടത്. ഇതുമായി ബന്ധപ്പെടുത്തി മറ്റ് സാമൂഹ്യ പ്രത്യാഘാത പഠനങ്ങൾ നടന്നിട്ടില്ല.

2.8 ബാധകമായ നിയമങ്ങളും നയങ്ങളും

ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കൽ, പുനരധിവാസം, പുനഃസ്ഥാപനം എന്നിവയെ സംബന്ധിക്കുന്ന നിയമങ്ങൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

- ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കലിൽ ന്യായമായ നഷ്ടപരിഹാരത്തിനും സുതാര്യതയ്ക്കും പുനരധിവാസത്തിനും പുനഃസ്ഥാപനത്തിനുമുള്ള അവകാശനിയമം 2013.
- കേരളഭൂമി ഏറ്റെടുക്കലിൽ ന്യായമായ നഷ്ടപരിഹാരത്തിനും സുതാര്യതയ്ക്കും പുനരധിവാസത്തിനും പുനഃസ്ഥാപനത്തിനുമുള്ള അവകാശ ചട്ടം 2015.
- കേരള സർക്കാർ റവന്യൂ (ബി) വകുപ്പിന്റെ 29/12/2017 തീയതിയിലെ G.O(Ms)No.448/2017/RD ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കുന്നതിനുള്ള പുനരധിവാസ പുനഃസ്ഥാപന പാക്കേജ് തീരുമാനിക്കുന്നതിനുള്ള പോളിസി.

അദ്ധ്യായം 3

പഠന സംഘം, പഠന സമീപനം, പദ്ധതി ശാസ്ത്രം

ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കലിൽ ന്യായമായ നഷ്ടപരിഹാരത്തിനും സുതാര്യതയ്ക്കും പുനരധിവാസത്തിനും പുനഃസ്ഥാപനത്തിനുമുള്ള അവകാശ ആക്ട് (2013 ലെ കേന്ദ്ര ആക്ട്, 30) 4-ാം വകുപ്പ് 1-ാം ഉപവകുപ്പ്, സമുചിത സർക്കാർ പൊതു ആവശ്യത്തിനായി ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുമ്പോഴെല്ലാം ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശസ്ഥാപനങ്ങളുമായി കൂടിയാലോചിച്ച് സാമൂഹ്യ പ്രത്യാഘാത (എസ്.ഐ.എ) വിലയിരുത്തൽ പഠനം നടത്തണമെന്ന് നിഷ്കർഷിക്കുന്നുണ്ട്. അപ്രകാരം കോട്ടയം താലൂക്കിലെ കുമരകം വില്ലേജിൽ കാരിക്കത്തറ പാലം നിർമ്മാണത്തിനായി അധിക ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കുന്നതിന്റെ സാമൂഹ്യ പ്രത്യാഘാത നിർണ്ണയ പഠന റിപ്പോർട്ടും സാമൂഹ്യ പ്രത്യാഘാത നിർവ്വഹണ പദ്ധതിയും തയ്യാറാക്കുന്നതിന് വേണ്ടിയുള്ള എസ്.ഐ.എ യൂണിറ്റായി ഭാരത മാത സ്കൂൾ ഓഫ് സോഷ്യൽ വർക്ക്, ഭാരത മാത കോളേജ് തൃക്കാക്കരയെ ചുമതലപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. (അവലംബം: 04.10.2025 പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുള്ള കേരള ഗസറ്റ്, അസാധാരണം വിജ്ഞാപനം നമ്പർ 3514) No.DCKTM/3770/2021/G2

3.1 പഠന സംഘത്തെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ

സാമൂഹ്യ പ്രത്യാഘാത വിലയിരുത്തൽ പഠനത്തിനായി ഈ മേഖലയിലും സമാന മേഖലകളിലും പ്രത്യേകിച്ച് സാമൂഹ്യ പ്രത്യാഘാത വിലയിരുത്തൽ പഠനത്തിൽ പരിചയമുള്ളവരെയും മതിയായ യോഗ്യത ഉള്ളവരെയും പഠന സംഘത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി. അവർക്കു നിശ്ചിത ഉത്തരവാദിത്തങ്ങളും കർത്തവ്യങ്ങളും നൽകി. പഠന സംഘത്തിന്റെ വിശദാംശങ്ങൾ താഴെയുള്ള പട്ടികയിൽ കാണിച്ചിരിക്കുന്നു.

പട്ടിക 3.1. സാമൂഹ്യ പ്രത്യാഘാത വിലയിരുത്തൽ പഠന സംഘം

ക്രമ നമ്പർ	പേര്	പദവി
1.	ശ്രീമതി.ഡോ. ഷീന രാജൻ ഫിലിപ്പ്	ചെയർപേഴ്സൺ, എസ്.ഐ.എ യൂണിറ്റ്
2.	ശ്രീമതി.ഡോ. എൽസ മേരി ജേക്കബ്	റിസർച്ച് അസോസിയേറ്റ്
3.	ശ്രീമതി.ഡോ. എൽ ആര്യ ചന്ദ്രൻ	റിസർച്ച് അസോസിയേറ്റ്
4.	സുരജ് എം വി	റിസേർച്ച് അസിസ്റ്റന്റ്

5.	ശ്രീ ഡിബിൻ ഡേവിസ്	പ്രോജക്ട് കോർഡിനേറ്റർ
6.	ശ്രീമതി.ഡെൽറ്റി ജോസഫ്	ഡോക്യുമെന്റേഷൻ, കമ്മ്യൂണിക്കേഷൻ ഇൻ ചാർജ്ജ്
7.	ശ്രീ അരുൺ പോൾ	ഫീൽഡ് കോർഡിനേറ്റർ

3.2 പഠനത്തിനുപയോഗിച്ച പദ്ധതി ശാസ്ത്രം, സാങ്കേതിക രീതി എന്നിവയെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരണവും, അത് ഉപയോഗിച്ചതിന്റെ യുക്തിയും, പഠനത്തിനു വേണ്ട വിവര ശേഖരണം നടത്തിയ രീതിയും

പഠന സംഘം പദ്ധതി ബാധിത പ്രദേശം സന്ദർശിക്കുകയും ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കലിന്റെ വിന്യാസ പ്രകാരം പദ്ധതി ബാധിത കുടുംബങ്ങളുടെ വിവരങ്ങൾ തയ്യാറാക്കി. വിവര ശേഖരണത്തിന്റെ ഭാഗമായി പദ്ധതി ബാധിത ജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ സാമൂഹ്യ-സാമ്പത്തിക സർവ്വേ നടത്തുകയും ചെയ്തു. പദ്ധതിയെ കുറിച്ച് പദ്ധതി പ്രദേശത്തെ ജനപ്രതിനിധികളുമായി ചർച്ച ചെയ്തു. നിർദ്ദിഷ്ട പദ്ധതിയുടെ വിവരങ്ങൾ കെ ആർ എഫ് ബി കോട്ടയം/പത്തനംതിട്ട ഡിവിഷണൽ ഓഫീസിൽ നിന്നു ശേഖരിച്ചു. ഈ രീതിയിലൂടെ ശേഖരിച്ച വിവരങ്ങൾ ശാസ്ത്രീയമായി വിശകലനം ചെയ്താണ് സാമൂഹ്യ പ്രത്യാഘാത വിലയിരുത്തൽ പഠനത്തിന്റെ കരട് രേഖയും സാമൂഹ്യ പ്രത്യാഘാത നിർവ്വഹണ പദ്ധതിയും തയ്യാറാക്കിയത്.

3.3 പഠനത്തിനുപയോഗിച്ച മാതൃകാ പരിശോധനാ രീതി

പദ്ധതി ഓരോ കുടുംബത്തേയും വ്യത്യസ്ത രീതിയിൽ ബാധിക്കുന്നതിനാൽ സെൻസസ് രീതിയിലുള്ള വിവരശേഖരണമാണ് പഠനത്തിനായി സ്വീകരിച്ചത്. ആയതിനാൽ പദ്ധതി പ്രദേശത്ത് ലഭ്യമായ പദ്ധതി ബാധിതമാകുന്ന മുഴുവൻ കുടുംബങ്ങളേയും വിവരശേഖരണത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി.

3.4 വിവരസ്രോതസ്സുകളുടെയും വിവരങ്ങളുടെയും വിശകലനം

പ്രാഥമിക വിവരങ്ങളേയും ദ്വിതീയ വിവരങ്ങളേയും ആശ്രയിച്ചാണ് പഠന സംഘം വിവര ശേഖരണം നടത്തിയത്. പദ്ധതിയുടെ പ്രത്യക്ഷ ആഘാത ബാധിത ഭൂവുടമകളിൽനിന്നും ശേഖരിച്ച വിവരങ്ങളാണ് പ്രാഥമിക ഉറവിടങ്ങൾ. റവന്യൂ വകുപ്പിൽനിന്നും ലഭിച്ച ഭൂരേഖകളും, അലൈൻമെന്റ് സ്കെച്ചും കെ ആർ എഫ് ബി പത്തനംതിട്ട/ കോട്ടയം ഡിവിഷണൽ ഓഫീസിൽ നിന്നും പദ്ധതിയെ സംബന്ധിച്ച് ലഭിച്ച എസ്റ്റിമേറ്റ് റിപ്പോർട്ട് വിവരങ്ങളുമാണ് ദ്വിതീയ ഉറവിടങ്ങൾ.

3.5 തൽപ്പരകക്ഷികളുമായുള്ള കൂടിക്കാഴ്ചയും പബ്ലിക് ഹിയറിംഗിനെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരണവും

പട്ടിക 3.2 സാമൂഹ്യ പ്രത്യാഘാത പഠനസംഘം നടത്തിയ വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾ

തീയതി	പ്രവർത്തനങ്ങൾ
04/10/2025	ഗസറ്റ് വിജ്ഞാപനം 4(1)
05/12/2025	പദ്ധതി പ്രദേശം പ്രാഥമിക സന്ദർശനം
05/12/2025 15/12/2025	സാമൂഹ്യ-സാമ്പത്തിക വിവരശേഖരണം, പ്രാദേശിക സ്വയംഭരണ പ്രതിനിധിയുമായി കൂടിക്കാഴ്ച
16/12/2025	പബ്ലിക് ഹിയറിങ്ങ് സംബന്ധിച്ച് പത്രവാർത്ത

ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കലിൽ ന്യായമായ നഷ്ടപരിഹാരത്തിനും സുതാര്യതയ്ക്കും പുനരധിവാസത്തിനും പുനഃസ്ഥാപനത്തിനുമുള്ള അവകാശ ആക്ട് 2013, 5-ാം വകുപ്പ് പ്രകാരം പദ്ധതി ബാധിത പ്രദേശത്ത് ഒരു പൊതു ഹിയറിംഗ് നടത്തണമെന്ന് നിഷ്കർഷിക്കുന്നുണ്ട്. ഈ വ്യവസ്ഥയ്ക്ക് അനുസൃതമായി ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കൽ, പുനരധിവാസം, പുനഃസ്ഥാപന നിയമങ്ങൾ, ന്യായമായ നഷ്ടപരിഹാരത്തിനും സുതാര്യതയ്ക്കും വേണ്ടിയുള്ള കേരള ചട്ടങ്ങൾ 2015, സെക്ഷൻ 14 പ്രകാരം വ്യക്തമാക്കിയ പൊതു ഹിയറിംഗിന്റെ വിശദമായ നടപടിക്രമങ്ങൾക്കനുസൃതമായി, 2026 ജനുവരി 8 നു ഉച്ചകഴിഞ്ഞു 3 മണിക്ക് കുമരകം പഞ്ചായത്ത് ഹാളിൽ വെച്ച് പബ്ലിക് ഹിയറിങ്ങ് നടത്തുവാൻ തീരുമാനിച്ചു. പബ്ലിക് ഹിയറിങ്ങിനെ സംബന്ധിച്ച പത്ര വാർത്ത 24 ഡിസംബർ 2025 ൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച വീക്ഷണം, കേരള കൗമുദി പത്രങ്ങളിൽ നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

അദ്ധ്യായം 4

സ്ഥലത്തിന്റെ മൂല്യനിർണ്ണയം

4.1. ഭൂപടത്തിന്റെയും സ്ഥലത്തെ പ്രാഥമിക സ്രോതസ്സുകളുടെയും സഹായത്തോടെ പദ്ധതി പ്രദേശത്തിന്റെ വിവരണം

ചിത്രം 4.1 പദ്ധതി പ്രദേശത്തിന്റെ ഭൂപടം

കോട്ടയം ജില്ലയിൽ കുമാരകം വില്ലേജിൽ ഉൾപ്പെടുന്ന സ്ഥലമാണ് പദ്ധതിക്കായി ഏറ്റെടുക്കുന്നത്.

4.2 പദ്ധതിയുടെ സ്വാധീനം മൂലം മൊത്തത്തിലുള്ള പ്രത്യാഘാതം

പദ്ധതിക്ക് വേണ്ടി ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കുമ്പോൾ പദ്ധതി ബാധിതമാകുന്ന ഭൂവുടമകൾക്കും പദ്ധതി പ്രദേശത്തെ ആശ്രയിച്ച് ജീവിക്കുന്ന കുടുംബങ്ങൾക്കും ഭൂമി നഷ്ടപ്പെടൽ, കെട്ടിടം നഷ്ടപ്പെടൽ, വാടക വരുമാനം നഷ്ടപ്പെടൽ, വരുമാനം നഷ്ടപ്പെടൽ തുടങ്ങിയ വിപരീത പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ ഉണ്ടാകുവാനിടയുണ്ടെന്ന് സാമൂഹ്യ പ്രത്യാഘാത വിലയിരുത്തൽ പഠനത്തിൽ നിന്നും മനസ്സിലാകുന്നു. ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കുന്നതിനായി പദ്ധതി പ്രദേശത്ത് സ്ഥാപിച്ചിരിക്കുന്ന കല്ലുകളുടെ വിന്യാസ പ്രകാരവും, പ്രദേശത്തുനിന്ന് ലഭിച്ച വിവരങ്ങൾ പ്രകാരവും കോട്ടയം ജില്ലയിലെ കുമാരകം വില്ലേജിൽ

വരുന്ന 94/9 റി സർവ്വേ നമ്പറിൽ ഉൾപ്പെടുന്ന ഭൂമിയാണ് നിർദ്ദിഷ്ട പദ്ധതിയ്ക്കായി ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്നത്. പദ്ധതി പ്രദേശത്തെ 94/9 റി സർവ്വേ നമ്പറിൽ പ്പെടുന്ന ഒരു ഭൂവുടമയുടെ ഭൂമിയാണ് നഷ്ടപ്പെടുന്നത്. നിലവിലെ അലൈൻമെന്റ് പ്രകാരം ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കുമ്പോൾ ഉണ്ടാകുവാനിടയുള്ള പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ താഴെ നൽകിയിരിക്കുന്നു.

- 94/9 റി സർവ്വേ നമ്പറിൽപ്പെടുന്ന 0.91 ആർസ് ഭൂമി നഷ്ടപ്പെടുന്നു.
- ഭൂമിയിലുള്ള കെട്ടിടം നഷ്ടമാകുന്നു
- കെട്ടിടത്തിൽ വാടകയ്ക്ക് പ്രവർത്തിക്കുന്ന മെഡിക്കൽ ലാബ് പ്രവർത്തനം നിലക്കുന്നു.
- ഭൂവുടമയ്ക്ക് വാടക വരുമാനം നഷ്ടമാകുന്നു.
പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുമ്പോൾ ഉണ്ടാകുന്ന അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസനങ്ങൾ
- കാരിക്കുത്തറ പാലം നിലവിൽ വന്നതുമൂലം സ്വന്തഭൂമിയിലേക്ക് പ്രവേശനം തടസ്സപ്പെട്ട ഭൂവുടമകൾക്ക് നേരിട്ട് പ്രവേശിക്കുവാനുള്ള വഴി സാധ്യമാകുന്നു.
- മുടങ്ങിപ്പോയ കച്ചവടങ്ങൾ പുനരാരംഭിക്കാൻ സാധിക്കുന്നു.
- വാഹനങ്ങൾ പ്രവേശിക്കുവാൻ സാധ്യമാകുന്ന വഴി ലഭിക്കുന്നു.

4.3 പദ്ധതിയ്ക്കാവശ്യമായ മൊത്തം ഭൂമി

കോട്ടയം ജില്ലയിലെ കോട്ടയം താലൂക്കിൽ കുമരകം വില്ലേജിൽ വരുന്ന 94/9 സർവ്വേ നമ്പറിൽ വരുന്ന സ്ഥലം ആണ് നിർദ്ദിഷ്ട പദ്ധതിയ്ക്കായി ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്നത്. ഏകദേശം 0.91 ആർസ് ഭൂമിയാണ് പദ്ധതിയ്ക്കായി ഏറ്റെടുക്കേണ്ടി വരുന്നത്.

4.4. പദ്ധതി ബാധിത പ്രദേശത്ത് മുന്നേ വില കൊടുത്തുവാങ്ങിയിരിക്കുന്നതോ പാട്ടത്തിനെടുത്തിരിക്കുന്നതോ ആയ ഭൂമി, ഏറ്റെടുക്കുന്ന ഭൂമിയുടെ ഓരോ ഭൂഭാഗത്തിന്റേയും പദ്ധതിപ്രകാരമുള്ള ഉപയോഗം

പദ്ധതി പ്രദേശത്ത് ഇതിന് മുന്നേ കാരിക്കുത്തറ പാലം നിർമ്മിക്കുവാനായി സ്ഥലം ഏറ്റെടുക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. പാലം നിർമ്മാണം അവസാനഘട്ടത്തിലാണ്. പാലം സഞ്ചാര യോഗ്യമാണ്.

നിർദ്ദിഷ്ട പദ്ധതിയ്ക്കായി അധിക ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കപ്പെടേണ്ടതുണ്ട്, ഭൂമി, പാത നഷ്ടപ്പെട്ട പദ്ധതി ബാധിതരായ ഭൂവുടമകൾക്ക് നേരിട്ട് അവരുടെ ഭൂമിയിലേക്ക് പ്രവേശനം സാധ്യമാക്കുന്നതിന് വഴി നിർമ്മിക്കുന്നതിനാണ്. ഇതിനായി ഭൂമി മുന്നേ വില കൊടുത്തു വാങ്ങിയിട്ടുള്ളതല്ല.

4.5. ഏറ്റെടുക്കുന്ന സ്ഥലത്തിന്റേ ഗുണവും പ്രദേശവും

ഭൂമി കുമരകം വില്ലേജിൽ ഉൾപ്പെടുന്നതാണ്. ഭൂമി പുറയിടം വിഭാഗത്തിൽ പ്പെടുന്നു. ഭൂമി കോണത്താറ്റു കനലിനു സമീപം, കാരിക്കുത്തറ പാലത്തിനോട് ചേർന്ന് സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നു. ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്ന സ്ഥലം കുമരകം

ഗുരുമന്ദിരത്തോട് ചേർന്ന് കോട്ടയം കുമാരകം റോഡിൽ നിന്നാരംഭിക്കുന്ന റോഡിന്റെ അരികു് ചേർന്ന് കിടക്കുന്നു. റോഡിൽ നിന്നും വാഹനങ്ങൾക്കു പ്രവേശനം എളുപ്പത്തിൽ സാധ്യമാണ്. പ്രദേശം പദ്ധതിക്ക് ഏറ്റവും ഉതകുന്ന രീതിയിൽ നിലകൊള്ളുന്നു.

4.6. ആഘാതബാധിത ഭൂമിയുടെ തരവും നിലവിലെ ഉപയോഗവും, കൃഷി ഭൂമിയുണ്ടെങ്കിൽ ജലസേചനത്തെക്കുറിച്ചും വിളകളെക്കുറിച്ചുമുള്ള വിവരണം

ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്ന ഭൂമി 94/9 റി സർവ്വെ നമ്പറിൽ ഉൾപ്പെടുന്നതാണ്. ഭൂമി പുരയിടം വിഭാഗത്തിൽപ്പെടുന്നു. ഭൂമിയിൽ 30 വർഷത്തിനും മുകളിലുള്ള ഓടിട്ട കെട്ടിടം സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നു. കെട്ടിടത്തിൽ മെഡിക്കൽ ലാബ് പ്രവർത്തിക്കുന്നു. ഭൂവുടമയ്ക്ക് വാടക വരുമാനം ലഭിക്കുന്നു. ഭൂമിയിൽ കൃഷിയൊന്നും നടക്കുന്നില്ല.

4.7 കൈവശഭൂമിയുടെ അളവ്, ഉടമസ്ഥതയുടെ രീതി, സ്ഥലത്തിന്റെ കിടപ്പ്, അവിടെ താമസിക്കുന്നവരുടെ എണ്ണം

94/9 സർവ്വെ നമ്പറിൽ ഭൂവുടമയുടെ പേരിൽ 5 സെന്റ് ഭൂമിയോളം കൈവശമുണ്ട്. ഭൂമിയിൽ വീട്, ഒരു വാടക കെട്ടിടം എന്നിവയുണ്ട്. ഭൂമി പുരയിടം വിഭാഗത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. ഭൂവുടമ മരണപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഭൂവുടമക്കു 7 മക്കളാണുള്ളത്. ഭൂമിയിൽ ഭൂവുടമയുടെ മക്കൾക്കും മറ്റ് കുടുംബാംഗങ്ങൾക്കും അവകാശമുള്ള ഭൂമിയാണ്. പദ്ധതിക്കായി 0.91 ആർസ് ഭൂമിയാണ് ഏറ്റെടുക്കുന്നത്.

4.8 കഴിഞ്ഞ 3 വർഷക്കാലത്തെ ഭൂമികൈമാറ്റവും, വിലയും, ഉപയോഗവും

വിവരദാതാക്കളിൽ നിന്നു ലഭിച്ച വിവരങ്ങൾ പ്രകാരം കഴിഞ്ഞ മൂന്ന് വർഷത്തിനിടയിൽ പദ്ധതി പ്രദേശത്ത് ഭൂമിയുടെ ഉടമസ്ഥാവകാശ കൈമാറ്റം ഒന്നും നടന്നിട്ടില്ല.

അദ്ധ്യായം 5

ആഘാതബാധിത കുടുംബങ്ങളെക്കുറിച്ചും വസ്തുവകകളെക്കുറിച്ചുമുള്ള കണക്ക്

കോട്ടയം താലൂക്കിൽ കുമരകം വില്ലേജിൽപ്പെടുന്ന ഭൂമിയാണ് ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്നതും ഭൂമി പുരയിടം വിഭാഗത്തിൽപ്പെടുന്നു. ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കുമ്പോൾ പ്രത്യക്ഷമായും പരോക്ഷമായും പ്രത്യാഘാത ബാധിതമാകുന്ന കുടുംബങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരങ്ങളാണ് അദ്ധ്യായത്തിൽ വിവരിക്കുന്നത്.

5.1 പദ്ധതിയുടെ പ്രത്യാഘാത ബാധിത കുടുംബങ്ങൾ

5.1.1 പദ്ധതിയുടെ പ്രത്യക്ഷ പ്രത്യാഘാത ബാധിത കുടുംബങ്ങൾ

(ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്ന സ്ഥലത്തിന്റെ ഉടമകൾ)

കാരിക്കാത്തറ പാലത്തിനായി അധിക ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കുമ്പോൾ ഒരു ഭൂവുടമയുടെ ഭൂമി മാത്രം ആണ് നഷ്ടപ്പെടുന്നത്. ഭൂവുടമയുടെ 7 മക്കളും അവരുടെ കുടുംബങ്ങളും ആണ് പദ്ധതി ബാധിതർ. ഭൂമിയിലുള്ള വാടക കെട്ടടത്തിൽ മെഡിക്കൽ ലാബ് നടത്തുന്ന വ്യക്തിയുടെ കുടുംബവും അവിടെ ജോലി ചെയ്യുന്നവരുടെ കുടുംബങ്ങളും പ്രത്യക്ഷ പ്രത്യാഘാത ബാധിതർ ആണ്. പദ്ധതി ബാധിതരാകുന്നവരുടെ വിശദാംശങ്ങൾ പട്ടിക 5.1 ൽ നൽകിയിരിക്കുന്നു.

പട്ടിക 5.1 പദ്ധതിയുടെ പ്രത്യക്ഷാഘാത ബാധിതർ

സർവ്വേ നമ്പർ	വില്ലേജ്	ആകെ വിസ്തീർണ്ണം
94/9	കുമരകം	0.91 ആർസ്

5.1.2 പദ്ധതിയുടെ പ്രത്യക്ഷ ആഘാതബാധിതരാകുന്ന കുടുംബങ്ങളുടെ സാമൂഹ്യ പശ്ചാത്തലം:

ആഘാതബാധിതരാകുന്ന കുടുംബങ്ങൾ ഒബിസി വിഭാഗങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു.

5.2 വനാവകാശം നഷ്ടപ്പെടുന്ന പട്ടിക വർഗ്ഗ/ആദിവാസി കുടുംബങ്ങൾ

പദ്ധതി പ്രദേശത്ത് പ്രസ്തുത വിഭാഗത്തിൽപ്പെടുന്ന കുടുംബങ്ങൾ ഇല്ല.

5.3. പൊതു വിഭവങ്ങൾ ആഘാത ബാധിതമാകുന്നതുമൂലം ഉപജീവനമാർഗം നഷ്ടപ്പെടുന്ന കുടുംബങ്ങൾ

ഇല്ല

5.4 കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളുടെ ഏതെങ്കിലും പദ്ധതിയിലൂടെ ലഭിച്ച സ്ഥലം ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്ന കുടുംബങ്ങൾ

ഇല്ല

5.5 മൂന്ന് വർഷമോ അതിലധികമോ ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്ന നഗരപ്രദേശത്ത് താമസിക്കുന്ന കുടുംബങ്ങൾ

ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്നത് ഗ്രാമപ്രദേശം ആണ്. ലഭ്യമായിരിക്കുന്ന വിവരങ്ങളുടെയും, സന്ദർശനത്തിന്റേയും അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഏറ്റെടുക്കുന്ന ഭൂമിയിൽ ആരും താമസിക്കുന്നില്ല. ഇതേ ഭൂമിയിൽ ഒരു ഭാഗത്ത് ഭൂവുടമയുടെ വീട് സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നു.

5.6. മൂന്ന് വർഷമോ അതിലധികമോ ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്ന ഭൂമിയിൽ പ്രാഥമിക ജീവനോപാധിയായി ആശ്രയിച്ചിരുന്ന കുടുംബങ്ങൾ

ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്ന ഭൂമിയിൽ പ്രാഥമിക ജീവനോപാധിയായി മെഡിക്കൽ ലാബ് നടത്തുന്ന ഒരു വ്യക്തിയും അതിൽ ജോലി ചെയ്യുന്ന 2 തൊഴിലാളികളും ഉണ്ട്.

5.6.1 പദ്ധതിയുടെ പരോക്ഷ ആഘാതബാധിതർ (ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്നത് സ്വന്തം ഭൂമിയല്ലെങ്കിലും പരോക്ഷമായി ആഘാതബാധിതരാകുന്നവർ)

പദ്ധതിയുടെ പരോക്ഷ ആഘാതബാധിതരാകുന്നതിൽ പാലത്തിന്റെ വടക്കുഭാഗത്തുള്ള 8 ഭൂവുടമകളും വാടകക്കാരും ഉൾപ്പെടുന്നു. പദ്ധതി വരുന്നത് മൂലം ബാധിതർക്ക് അവരുടെ ഭൂമിയിലേക്ക് എളുപ്പത്തിൽ പ്രവേശിക്കുവാനുള്ള പാത ലഭിക്കുന്നു.

5.6.2. ഫലദായക വസ്തുക്കളുടെയും പ്രത്യേക സ്ഥലങ്ങളുടെയും വിവരപട്ടിക

പദ്ധതിക്കായി ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുമ്പോൾ 94/9 സർവ്വേ നമ്പറിൽ 30 വർഷത്തിനുമേൽ പഴക്കമുള്ള ഓടിട്ട കെട്ടിടം നഷ്ടമാകുന്നു. കെട്ടിടത്തിൽ നാട്ടുക്കാർ ആശ്രയിക്കുന്ന ഒരു മെഡിക്കൽ ലാബ് പ്രവരത്തിക്കുന്നു. വീടുകളൊന്നും നഷ്ടപ്പെടുന്നില്ല. മരങ്ങളും ഫലദായക വൃക്ഷങ്ങളും ഒന്നുംതന്നെ ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്ന ഭൂമിയിൽ ഇല്ല.

അദ്ധ്യായം 6

സാമൂഹ്യ-സാമ്പത്തിക-സാംസ്കാരിക പശ്ചാത്തലം (പദ്ധതി പ്രദേശവും പുനസ്ഥാപന പ്രദേശവും)

6.1 പദ്ധതിപ്രദേശത്തെ ജനസംഖ്യാപരമായ വിവരങ്ങൾ

പദ്ധതിക്കായി 0.91 ആർസ് ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കുമ്പോൾ, ഭൂമിയിൽ ആരുടെയും താമസ സൗകര്യങ്ങൾ നഷ്ടപ്പെടുന്നില്ല. ഭൂമിയിൽ ആരും താമസിക്കുന്നില്ല. ഭൂമിയിൽ ഉള്ള കെട്ടിടത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന മെഡിക്കൽ ലാബിന്റെ ഉടമ, അവിടെ ജോലി ചെയ്യുന്ന 2 ജോലിക്കാർ, ഭൂവുടമയുടെ 7 മക്കൾ എന്നിവരാണ് പദ്ധതി ബാധിതർ.

ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്ന സർവ്വെ നമ്പറിൽ ഉള്ള ഭൂമിയിൽ ഒരു വീട് സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നു അതിൽ ഭൂവുടമയുടെ മകനും, മകന്റെ മകളും ഭർത്താവും താമസിക്കുന്നു.

6.2 വരുമാനവും ദാരിദ്ര്യാവസ്ഥയും

94/9 സർവ്വെ നമ്പറിൽ ഒരു ഭൂവുടമയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഏഴു മക്കളും, ഭൂമിയിൽ ഉള്ള കെട്ടിടത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന മെഡിക്കൽ ലാബ് നടത്തുന്ന വ്യക്തിയും അവിടെ ജോലി ചെയ്യുന്നവരും ആണ് പദ്ധതി ബാധിതർ. ഭൂവുടമ ജീവിച്ചിരിപ്പില്ല. ഏഴു മക്കളും വാർദ്ധക്യത്തിലാണ്. അവർ മക്കളെ ആശ്രയിച്ച് ജീവിക്കുന്നു. കെട്ടിടത്തിൽ മെഡിക്കൽ ലാബ് നടത്തുന്ന കുടുംബം ദാരിദ്ര്യ രേഖയ്ക്ക് മുകളിൽ ആണ് കുടുംബം വെള്ള നിറത്തിലുള്ള റേഷൻ കാർഡ് ഉപയോഗിക്കുന്നു.

6.3 ദുർബ്ബല ജനവിഭാഗം

18 വയസ്സിന് താഴെയുള്ള കുട്ടികളും 60 വയസ്സിന് മുകളിലുള്ള വൃദ്ധരും, സ്ത്രീകളും ദുർബ്ബല ജനവിഭാഗത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. ലഭ്യമായ വിവരങ്ങൾ അനുസരിച്ച് പദ്ധതി ബാധിതരായ ഒരു ഭൂവുടമയും, ഭൂമിയിലെ കെട്ടിടത്തിൽ വാടകയ്ക്ക് മെഡിക്കൽ ലാബ് നടത്തുന്ന ഒരു സ്ത്രീയും അവരുടെ കുടുംബവും അവിടെ ജോലി ചെയ്യുന്ന രണ്ടു സ്ത്രീകളും അവരുടെ കുടുംബങ്ങളും ആണ് പദ്ധതി ബാധിതർ. ഭൂവുടമ ജീവിച്ചിരിപ്പില്ല. ഭൂവുടമയുടെ ഏഴു മക്കൾ എല്ലാവരും വാർദ്ധക്യത്തിലാണ്.

6.4 ഭൂമിയുടെ ഉപയോഗവും ഉപജീവനമാർഗവും

ഭൂമിയിൽ പഴക്കമേറിയ ഓടിട്ട കെട്ടിടം നിലനിൽക്കുന്നു. കെട്ടിടത്തിൽ വാടകയ്ക്ക് മെഡിക്കൽ ലാബ് പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ട്. ലാബിൽ 3 പേർ ജോലി ചെയ്യുന്നു. കെട്ടിടത്തിന്റെ വാടക ഭൂവുടമയുടെ വരുമാനം ആണ്.

6.5 പ്രാദേശിക ഉപജീവന ഘടകങ്ങൾ

പദ്ധതിക്ക് വേണ്ടി ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കുമ്പോൾ മെഡിക്കൽ ലാബിലുള്ള 3 പേരുടെ ജീവനോപാധി ബാധിതമാകുന്നു. ഭൂവുടമക്കു വാടക നഷ്ടമാകുന്നു.

6.6 പ്രദേശത്തെ കുടുംബ ബന്ധങ്ങളും സാമൂഹിക സാംസ്കാരിക സംഘടനകളും

ലഭ്യമായ വിവരങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഭൂമി മരിച്ചു പോയ ഭൂവുടമയുടെ മക്കളും കുടുംബാംഗങ്ങളും ആണ് ഭൂമിയുടെ അവകാശികൾ. ഭൂവുടമയുടെ കുടുംബാംഗങ്ങൾ വ്യത്യസ്ത ഇടങ്ങളിലായി താമസിക്കുന്നു. സാംസ്കാരിക സംഘടനകളൊന്നും പദ്ധതി ബാധിതമാകുന്നില്ല.

6.7 ഭരണ സംഘടനകൾ

നിർദ്ദിഷ്ട ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കൽ മൂലം സംഘടനകൾ ഒന്നും തന്നെ പദ്ധതിബാധിതമാകുന്നില്ല.

6.8 രാഷ്ട്രീയ സംഘടനകൾ

നിർദ്ദിഷ്ട ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കൽ മൂലം രാഷ്ട്രീയ സംഘടനകൾ ഒന്നും തന്നെ പദ്ധതിബാധിതമാകുന്നില്ല.

6.9 സാമൂഹ്യാധിഷ്ഠിതമായ പൗരസംഘടനകൾ

സാമൂഹ്യാധിഷ്ഠിതമായ പൗരസംഘടനകളൊന്നും പദ്ധതിബാധിതമാകുന്നില്ല

അദ്ധ്യായം 7

സാമൂഹ്യ പ്രത്യാഘാത നിയന്ത്രണം

7.1 സാമൂഹ്യ പ്രത്യാഘാതം ദൂരീകരിക്കുന്നതിനുള്ള സമീപനം

ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കലിൽ ന്യായമായ നഷ്ടപരിഹാരത്തിനും സുതാര്യതയ്ക്കും പുനരധിവാസത്തിനും പുനഃസ്ഥാപനത്തിനുമുള്ള അവകാശ നിയമം, 2013 പ്രകാരം ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കൽ നടപടികൾക്ക് സാമൂഹ്യ പ്രത്യാഘാത പഠന റിപ്പോർട്ടും സാമൂഹ്യ പ്രത്യാഘാത നിയന്ത്രണ നടപടികളും നിർബന്ധമാണ്. അനുകൂലവും പ്രതികൂലവുമായ പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ തിരിച്ചറിയുകയും പദ്ധതിയുടെ സാമൂഹ്യ നേട്ടങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കുക, സാമൂഹ്യ പ്രത്യാഘാത വിപരീതഫലങ്ങൾ ലഘൂകരിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ മുൻപോട്ട് വയ്ക്കുക എന്നിവയാണ് എസ്.ഐ.എ.യുടെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ. കോട്ടയം താലൂക്കിലെ കുമരകം വില്ലേജിലെ കാരിക്കത്തറ പാലം നിർമ്മാണമാണ് നിർദ്ദിഷ്ട പദ്ധതി. നിർമ്മാണ പദ്ധതിക്ക് വേണ്ടി അധിക ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കുന്നതിന്റെ സാമൂഹ്യ പ്രത്യാഘാത വിലയിരുത്തൽ റിപ്പോർട്ടും സാമൂഹ്യ പ്രത്യാഘാത നിയന്ത്രണ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കുന്നതിന്റേയും ഭാഗമായി പഠന സംഘം പദ്ധതി ബാധിത കുടുംബങ്ങളിൽ നിന്നും ഭൂവുടമകളിൽ നിന്നും പദ്ധതി പ്രദേശത്തെ ജനപ്രതിനിധികളിൽ നിന്നും വിവരങ്ങൾ ശേഖരിച്ചു. ഇതിലൂടെ ലഭിച്ച വിവരങ്ങൾ ശാസ്ത്രീയമായി വിശകലനം ചെയ്ത് സാമൂഹ്യ പ്രത്യാഘാത വിലയിരുത്തൽ പഠനത്തിന്റെ കരട് റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കുകയും ചെയ്തു.

7.2 ആഘാതം ഒഴിവാക്കുവാനോ നഷ്ടം നികത്തുവാനോ ഉള്ള മാർഗ്ഗങ്ങൾ

കാരിക്കത്തറ പാലം നിർമ്മാണ പദ്ധതിക്ക് വേണ്ടി അധിക ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കുമ്പോഴുള്ള സാമൂഹ്യ പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ കുറയ്ക്കുന്നതിന് താഴെ പറയുന്ന നടപടികൾ നിർദ്ദേശിക്കുന്നു.

- ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കലിൽ ന്യായമായ നഷ്ടപരിഹാരത്തിനും സുതാര്യതയ്ക്കും പുനരധിവാസത്തിനും പുനഃസ്ഥാപനത്തിനുമുള്ള അവകാശ നിയമം 2013, ഇതിനോടനുബന്ധിച്ച് കാലാകാലങ്ങളിൽ ഗവണ്മെന്റ് പുറപ്പെടുവിച്ച ഉത്തരവുകൾ എന്നിവ പാലിച്ചുകൊണ്ട് പുനരധിവാസ പുനഃസ്ഥാപന പ്രവർത്തനങ്ങളും നഷ്ടപരിഹാരം നൽകൽ നടപടികളും കൈക്കൊള്ളുക.
- ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കൽ പ്രക്രിയ കാലതാമസം കൂടാതെ പൂർത്തീകരിക്കുകയും ആഘാത ബാധിതർക്കുള്ള നഷ്ടപരിഹാരം കഴിയുന്നത് വേഗത്തിൽ നൽകുകയും ചെയ്യുക.

- പദ്ധതിയുടെ നിർമ്മാണ ഘട്ടത്തിലും പദ്ധതി നിലവിൽ വരുമ്പോഴും ഭൂവുടമകൾക്ക് അവരുടെ ഭൂമിയിലേക്കുള്ള പ്രവേശന മാർഗ്ഗം നഷ്ടപ്പെടാത്ത രീതിയിൽ ബദൽ സംവിധാനം ചെയ്യുക.
- പദ്ധതി ബാധിതമാകുന്ന മെഡിക്കൽ ലാബ് മാറ്റപ്പെടുമ്പോൾ, സ്ഥാപന ഉടമ ആഗ്രഹിക്കുന്ന സ്ഥലത്ത് ലാബ് പുനരാരംഭിക്കുവാനുള്ള നടപടിയിൽ ഉടമയ്ക്ക് തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിൽ നിന്നുമുള്ള സഹായങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുക.
- മെഡിക്കൽ ലാബിൽ ജോലി ചെയ്യുന്നവർക്ക് അർഹമായ നഷ്ടപരിഹാരം നൽകുക.

7.3. നിയമത്തിൽ പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നത് പ്രകാരം പുനരധിവാസത്തിനും പുനഃസ്ഥാപനത്തിനും നഷ്ടപരിഹാരത്തിനുമുള്ള നടപടി ക്രമങ്ങൾ

ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കലിൽ ന്യായമായ നഷ്ടപരിഹാരത്തിനും സുതാര്യതയ്ക്കും പുനരധിവാസത്തിനും പുനഃസ്ഥാപനത്തിനുമുള്ള അവകാശ നിയമം 2013 ന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ കേരള സർക്കാർ റവന്യൂ ഡിപ്പാർട്ട്മെന്റ് 23.09.2015 തീയതിയിൽ പുറപ്പെടുവിച്ച G.O.(MS) No.485/2015/RD പ്രകാരവും 29/12/2017 തീയതിയിൽ പുറപ്പെടുവിച്ച G.O. (MS) No.448/2017/RD പ്രകാരവും കേരള സംസ്ഥാനത്ത് ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കുന്നതിനുള്ള നഷ്ടപരിഹാരത്തിനും പുനരധിവാസ-പുനഃസ്ഥാപന പാക്കേജിനുള്ള പോളിസിക്ൾ പ്രകാരമുള്ള നടപടി ക്രമങ്ങൾ കാരിക്കത്തറ പാലം നിർമ്മാണ പദ്ധതിക്ക് വേണ്ടിയുള്ള അധിക ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കൽ പദ്ധതിക്ക് ബാധകമാണ്.

7.4. നഷ്ടപരിഹാരവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് അർത്ഥനാധികാരി പദ്ധതി രേഖയിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ള നടപടികൾ

പ്രസ്തുത പദ്ധതിക്കായി 245924 രൂപയാണ് കണക്കാക്കിയിരിക്കുന്നത്. നഷ്ടപരിഹാരവുമായി ബന്ധപ്പെടുത്തിയുള്ള തീരുമാനങ്ങൾ നിർണ്ണയിക്കേണ്ടതുണ്ട് .

7.5 സാമൂഹ്യ പ്രത്യാഘാത വിലയിരുത്തൽ പഠനത്തിൽ കണ്ടെത്തിയ വിവിധങ്ങളായ പ്രത്യാഘാതങ്ങളുടെ തീവ്രത കുറയ്ക്കുവാൻ വേണ്ടി പദ്ധതി രൂപകൽപനയിൽ വരുത്തേണ്ട മാറ്റങ്ങൾ

പദ്ധതിയുടെ നിലവിലെ രൂപകല്പന ഏറ്റവും കുറവ് പ്രത്യാഘാതമാണുണ്ടാക്കുന്നത്. അതിനാൽ മാറ്റങ്ങളൊന്നും തന്നെ വരുത്തേണ്ടതില്ല.

7.6. ഓരോ നടപടികളും അതിനുവേണ്ട സമയക്രമവും ഉൾക്കൊള്ളിച്ചുകൊണ്ട് ആഘാതം ദുരീകരിക്കുന്നതിനുള്ള വിശദമായ പദ്ധതി

ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കലിൽ ന്യായമായ നഷ്ടപരിഹാരത്തിനും സുതാര്യതയ്ക്കും പുനരധിവാസത്തിനും പുനഃസ്ഥാപനത്തിനുമുള്ള അവകാശ നിയമം 2013 ന്റെ

വെളിച്ചത്തിൽ കേരള സർക്കാർ റവന്യൂ ഡിപ്പാർട്ട്മെന്റ് 29/12/2017ന് പുറപ്പെടുവിച്ച വിജ്ഞാപനം G.O (Ms) No.448/2017/RD പ്രകാരം കേരളത്തിൽ ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കുന്നതിനുള്ള പുനരധിവാസ പുനസ്ഥാപന പാക്കേജിനുള്ള പോളിസി പ്രകാരമുള്ള നടപടികൾ കൈക്കൊള്ളുകയും, നിർദ്ദിഷ്ട ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കലിന്റെ സാമൂഹ്യ പ്രത്യാഘാതം കുറയ്ക്കുന്നതിന് കേരള ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കലിൽ ന്യായമായ നഷ്ടപരിഹാരത്തിനും സുതാര്യതയ്ക്കും പുനരധിവാസത്തിനും പുനഃസ്ഥാപനത്തിനുമുള്ള അവകാശ ചട്ടങ്ങൾ, 2015 അനുശാസിക്കുന്ന സമയക്രമം കൃത്യമായി പാലിക്കുകയും ചെയ്യുക.

പട്ടിക 7.1 സാമൂഹ്യ പ്രത്യാഘാത നിയന്ത്രണ ആസൂത്രണം

1	ഭൂമി നഷ്ടപ്പെടൽ	RFCTLARR നിയമം 2013 ഒന്നാം പട്ടികപ്രകാരവും കേരള സർക്കാരിന്റെ പോളിസികൾ പ്രകാരവുമുള്ള നഷ്ട പരിഹാരം നൽകുക	കേരള ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കലിൽ ന്യായമായ നഷ്ടപരിഹാരത്തിനും സുതാര്യതയ്ക്കും പുനഃരധിവാസത്തിനും പുനഃസ്ഥാപനത്തിനുമുള്ള RFCTLARR, ആക്ട്, 2013 പ്രകാരമുള്ള സമയക്രമം.
2	കെട്ടിടങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെ വസ്തുവിനോട് ചേർന്നുള്ള ആസ്തികളുടെ നഷ്ടം	RFCTLARR നിയമം 2013 ഒന്നാം പട്ടികപ്രകാരവും കേരള സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ പോളിസികൾ പ്രകാരവുമുള്ള നഷ്ടപരിഹാരം നൽകുക	
3	പ്രവേശനമാർഗ്ഗം തടസ്സമാകൽ	പദ്ധതിമൂലം വസ്തുവകകളിലേക്കുള്ള പ്രവേശനമാർഗ്ഗം തടസ്സപ്പെടുന്ന കുടുംബങ്ങൾക്ക് അവരുടെ ഭൂമിയിലേക്ക് റോഡിൽ നിന്നും നേരിട്ടുള്ള പ്രവേശനം സാധ്യമാക്കുന്നതിന് ബദൽ സംവിധാനം ചെയ്യുക.	നിർമ്മാണ ഘട്ടത്തിൽ തന്നെ നടപടികൾ കൈക്കൊള്ളുക.
4	ഗതാഗതം തടസപ്പെടലും നിർമ്മാണ വേളയിലുള്ള മാലിന്യ രൂപീകരണ പ്രശ്നങ്ങളും	പദ്ധതി നിർവ്വഹണ ഏജൻസി നടപടികൾ നടപ്പിലാക്കുക.	നിർമ്മാണത്തിന്റെ പ്രാരംഭ ഘട്ടത്തിൽ തന്നെ നടപടികൾ കൈക്കൊള്ളുക.
5	വൃക്ഷങ്ങൾ വെട്ടിമാറ്റുന്നതും മൂലം വരുമാനം നഷ്ടമാകൽ	ഫലദായക വൃക്ഷങ്ങൾക്ക് RFCTLARR നിയമം 2013 ന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ കേരള സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ പോളിസികൾ പ്രകാരമുള്ള നഷ്ടപരിഹാരം	കേരള ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കലിൽ ന്യായമായ നഷ്ടപരിഹാരത്തിനും സുതാര്യതയ്ക്കും പുനഃരധിവാസത്തിനും പുനഃസ്ഥാപനത്തിനുമുള്ള RFCTLARR, ആക്ട്, 2013 പ്രകാരമുള്ള

		നൽകുക. വെട്ടിമാറ്റപ്പെടുന്ന വൃക്ഷങ്ങൾക്ക് പകരമായി വൃക്ഷത്തൈകൾ നട്ടു പിടിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുക	സമയക്രമം.

7.7 സാമൂഹ്യ പ്രത്യാഘാത ലഘൂകരണത്തിനായി അർത്ഥനാധികാരി നിർവ്വഹിക്കേണ്ട നടപടികളിൽ പിന്നീട് നിർവ്വഹിക്കാമെന്ന് ഉറപ്പ് നൽകിയിട്ടുള്ള നടപടികളും, നിർവ്വഹിക്കാമെന്ന് ഉറപ്പ് നൽകാത്ത നടപടികളും ബാധകമല്ല.

അദ്ധ്യായം 8

സാമൂഹ്യ പ്രത്യാഘാത ദുരീകരണ പദ്ധതി സ്ഥാപന സംവിധാനം

8.1. സ്ഥാപന സംവിധാനങ്ങളും നിയുക്ത വ്യക്തികളും

ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കലിൽ ന്യായമായ നഷ്ടപരിഹാരത്തിനും, സുതാര്യതയ്ക്കും പുനരധിവാസത്തിനും, പുനഃസ്ഥാപനത്തിനുമുള്ള അവകാശ നിയമം 2013, കേരളത്തിലെ RFCTLARR ചട്ടങ്ങൾ 2015, ഗവണ്മെന്റ് കാലാകാലങ്ങളിൽ പുറപ്പെടുവിച്ച വിജ്ഞാപനങ്ങൾ എന്നിവ സ്ഥാപന ഘടനകളേയും ലഘൂകരണ നടപടികൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുള്ള ഉത്തരവാദിത്തമുള്ള പ്രധാന വ്യക്തിയേയും വിഭാവനം ചെയ്യുന്നു.

ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്ന ദുരിത ബാധിതരായ കുടുംബങ്ങൾക്ക് പുനരധിവാസ-പുനഃസ്ഥാപന പദ്ധതി തയ്യാറാക്കുന്നതിനുള്ള ഉത്തരവാദിത്തം സംസ്ഥാന സർക്കാർ നിയോഗിച്ച അഡ്മിനിസ്ട്രേറ്ററാണെന്ന് RFCTLARR ആക്റ്റ്, 2013 നിർവ്വചിക്കുന്നു. പുനരധിവാസ-പുനഃസ്ഥാപന പദ്ധതിയുടെ രൂപീകരണം, നിർവ്വഹണം, നിരീക്ഷണം എന്നിവ ഉചിതമായ സർക്കാരിന്റേയും പുനരധിവാസ കമ്മീഷണറുടേയും മേൽനോട്ടത്തിനും നിർദ്ദേശങ്ങൾക്കും നിയന്ത്രണത്തിനും വിധേയമായി അഡ്മിനിസ്ട്രേറ്റിൽ നിക്ഷിപ്തമായിരിക്കും. കോട്ടയം ജില്ലയിൽ കുമരകം വില്ലേജിൽ കാരിക്കത്തറ പാലം നിർമ്മാണ പദ്ധതിക്കുവേണ്ടി അധിക ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കലിനായി നിയോഗിക്കപ്പെട്ട അഡ്മിനിസ്ട്രേറ്റർ കോട്ടയം ജില്ലയുടെ കളക്ടർ ആണ്.

പുനരധിവാസ പുനഃസ്ഥാപന പദ്ധതികളുടെ മേൽനോട്ടത്തിനും, വിലയിരുത്തലിനുമായി പദ്ധതി തലത്തിൽ ഒരു പുനരധിവാസ, പുനഃസ്ഥാപന കമ്മിറ്റിയുടെ രൂപീകരണത്തിന് RFCTLARR ആക്റ്റ്, 2013 ന്റെ 45-ാം വകുപ്പും, കേരളത്തിലെ RFCTLARR ചട്ടങ്ങൾ, 2015 ലെ ചട്ടം 23 ഉം ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു. 23/09/2015 ന് പുറപ്പെടുവിച്ച ജി.ഒ.(എം.എസ്) നമ്പർ.485/2015 ആർഡി പ്രകാരമുള്ള കേരള സംസ്ഥാന നയം അനുസരിച്ച് ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കലിന്റെ നഷ്ടപരിഹാരത്തിനും സുതാര്യതയ്ക്കും വേണ്ടി ജില്ലാ തലത്തിൽ താഴെ പറയുന്ന അംഗങ്ങൾ അടങ്ങിയ കമ്മിറ്റിയാണ് പുനരധിവാസ-പുനഃസ്ഥാപന പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ നിരീക്ഷണ ഉത്തരവാദിത്തം:

- ജില്ലാ കളക്ടർ
- പുനരധിവാസത്തിനും പുനഃസ്ഥാപനത്തിനുമുള്ള അധികാരി

- ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കൽ അധികാരി
- ധനകാര്യ ഓഫീസർ
- ധനകാര്യ തീരുമാനങ്ങളെടുക്കുന്നതിനുള്ള അർത്ഥനാധികാരിയുടെ പ്രതിനിധി
- പ്രാദേശിക സ്വയംഭരണ സർക്കാർ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ പ്രതിനിധികൾ

8.2 ഗവർണ്മേന്ററെതര സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പങ്കാളിത്തം ഉണ്ടെങ്കിൽ വിവരിക്കുക ബാധകമല്ല.

8.4. ഓരോ പ്രവർത്തനത്തിനും വേണ്ട സമയക്രമം

ഓരോ പ്രവർത്തനവും കേരള ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കലിൽ ന്യായമായ നഷ്ടപരിഹാരത്തിനും സുതാര്യതയ്ക്കും പുനരധിവാസത്തിനും പുനഃസ്ഥാപനത്തിനുമുള്ള അവകാശ ചട്ടങ്ങൾ, 2015 അനുശാസിക്കുന്ന സമയക്രമം അനുസരിച്ചായിരിക്കും.

അദ്ധ്യായം 9

സാമൂഹ്യ പ്രത്യാഘാതം കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള ബഡ്ജറ്റും സാമ്പത്തിക നടപടികളും

9.1. പുനരധിവാസത്തിനും പുനഃസ്ഥാപനത്തിനും വേണ്ടി വരുന്ന ചിലവ്

പ്രസ്തുത പദ്ധതിയുടെ ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കലിനായി വരുന്ന ചിലവ് ഭൂമിയെറ്റെടുക്കൽ അധികാരിയിൽ നിന്നും ലഭിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

9.2. വാർഷിക ബഡ്ജറ്റും ആസൂത്രണ രേഖയും

നിർദ്ദിഷ്ട ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കലിനുവേണ്ടി ചുമതലപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്ന അഡ്മിനിസ്ട്രേറ്ററാണ് വാർഷിക ബഡ്ജറ്റും ആസൂത്രണ രേഖയും തയ്യാറാക്കേണ്ടത്.

9.3. സാമ്പത്തിക സ്രോതസ്സ് തരം തിരിച്ച്

കേരള സർക്കാരിന്റെ ധനസഹായത്തോടെയാണ് ഈ പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നത്.

അദ്ധ്യായം 10

സാമൂഹ്യപ്രത്യാഘാത ദുരീകരണ പദ്ധതി - മേൽനോട്ടവും മൂല്യനിർണ്ണയവും

10.1. മേൽനോട്ടവും മൂല്യനിർണ്ണയവും- പ്രധാന സൂചികകൾ

നിലവിലെ ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കുന്നതിനുള്ള പ്രധാന സൂചികകൾ താഴെ പറയുന്നു:

- പുനരധിവാസ പുനഃസ്ഥാപന സ്കീം തയ്യാറാക്കുന്നതിനും അംഗീകരിക്കുന്നതിനും എടുക്കുന്ന സമയം.
- പദ്ധതി ആഘാത കുടുംബങ്ങൾക്ക് നഷ്ടപരിഹാര തുക സമയാധിഷ്ടിതമായി നൽകൽ
- സാമൂഹ്യ പ്രത്യാഘാത നിയന്ത്രണത്തിൽ പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്ന ദുരീകരണ നടപടികൾ അനുസരിച്ചുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ.

10.2. റിപ്പോർട്ടിംഗ് രീതിയും മേൽനോട്ട കർത്തവ്യങ്ങളും

ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കലിൽ ന്യായമായ നഷ്ടപരിഹാരത്തിനും സുതാര്യതയ്ക്കും പുനരധിവാസത്തിനും പുനഃസ്ഥാപനത്തിനുമുള്ള അവകാശ ചട്ടങ്ങൾ, 2015 പ്രകാരമായിരിക്കും റിപ്പോർട്ടിംഗ് രീതിയും മേൽനോട്ട കർത്തവ്യങ്ങളും നടപ്പിലാക്കുന്നത്.

10.3. സ്വതന്ത്ര മൂല്യനിർണ്ണയം - രൂപരേഖ

സ്വതന്ത്രമായ ഒരു വിലയിരുത്തലും വിഭാവനം ചെയ്യുന്നില്ല. RFCTLARR Act, 2013 പ്രകാരം നിയമിക്കുന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥർ പ്രക്രിയ വിലയിരുത്തും.

അദ്ധ്യായം 11

നേട്ടങ്ങളും നഷ്ടങ്ങളും- അപഗ്രഥനം, ശുപാർശകൾ

11.1 പൊതു ആവശ്യം, കുറഞ്ഞ സ്മാനഭംഗം, ആവശ്യമായ ഏറ്റവും കുറവ് സ്മലം, സാമൂഹ്യ പ്രത്യാഘാതത്തിന്റെ സ്വഭാവവും തീവ്രതയും, നഷ്ടം നികത്തുവാനുതകുന്ന സമൂഹ്യ പ്രത്യാഘാത ദുരീകരണ ആസൂത്രണം എന്നിവയെക്കുറച്ചുള്ള അന്തിമ നിഗമനം.

കാരിക്കത്തറ പാലം നിർമ്മാണത്തിന്റെ ഭാഗമായി പദ്ധതി ബാധിതരായ പാലത്തിന്റെ വടക്ക് വശത്തുള്ള ഭൂവുടമകൾക്ക് വഴി തടസ്സം നേരിടുന്നതുമൂലം പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി അധിക ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതായി വരുന്നു. വഴി തടസ്സം മൂലം കച്ചവടം താമസം എല്ലാം ബാധിതമായിരിക്കുന്നു. 3 വർഷത്തോളമായി പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി പാത നഷ്ടപ്പെട്ടവരാണ് പാലത്തിന്റെ വടക്ക് ഭാഗത്തുള്ളവർ. അധിക നഷ്ടഭൂമി ഏറ്റെടുക്കുന്നത് വഴി നഷ്ടപ്പെട്ടവർക്ക് വഴി ലഭ്യമാക്കാനാണ്.

പദ്ധതിക്കായി 0.91 ആർസ് ഭൂമിയാണ് ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്നത്. 94/9 റീ സർവ്വേ നമ്പറിൽ വരുന്ന ഭൂമിയാണ് ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്നത്. ഈ ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കുന്നതുമൂലം കുറവ് ഭൂമിയാണ് പദ്ധതിക്കായി ആവശ്യമായി വരുന്നത്. പദദത്തി മൂലം ഒരു ഭൂവുടമയും കുടുംബവും, വാടകയ്ക്ക് മെഡിക്കൽ ലാബ് നടത്തുന്ന വ്യക്തിയും, അവിടെ ജോലി ചെയ്യുന്നവരും ബാധിതരാകുന്നു.

ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കലിൽ ന്യായമായ നഷ്ടപരിഹാരത്തിനും സുതാര്യതയ്ക്കും പുനരധിവാസത്തിനും പുനഃസ്മാപനത്തിനുമുള്ള അവകാശ നിയമം, 2013 വകുപ്പ് 2(1)b(i) പ്രകാരം പൊതു ആവശ്യം എന്നു പറയുന്നത്. ഇന്ത്യാ ഗവണ്മെന്റിന്റെ സാമ്പത്തിക വിഭാഗം 27.03.2012 ന് പുറപ്പെടുവിച്ച വിജ്ഞാപനം നമ്പർ 13/6/2009-INF പ്രകാരമുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളാണ്. കോട്ടയം താലൂക്കിലെ കുമരകം വില്ലേജിലെ കാരിക്കത്തറ പാലം നിർമ്മാണ പദ്ധതി, അടിസ്ഥാന പദ്ധതികളുടെ പൊതു ആവശ്യത്തിന്റെ പരിധിയിൽ വരുന്നതാണ്.

നിർദ്ദിഷ്ട പദ്ധതിക്കായി ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്നതുമൂലം ഉണ്ടാകാനിടയുള്ള പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ:

- 94/9 റീ സർവ്വേ നമ്പറിൽപ്പെടുന്ന 0.91 ആർസ് ഭൂമി നഷ്ടപ്പെടുന്നു.
- ഭൂമിയിലുള്ള കെട്ടിടം നഷ്ടമാകുന്നു
- കെട്ടിടത്തിൽ വാടകയ്ക്ക് പ്രവർത്തിക്കുന്ന മെഡിക്കൽ ലാബ് പ്രവർത്തനം നിലക്കുന്നു.
- മെഡിക്കൽ ലാബിലെ ജോലിക്കാരുടെ വരുമാനം നഷ്ടമാകുന്നു.

- ഭൂവുടമയ്ക്ക് വാടക വരുമാനം നഷ്ടമാകുന്നു.

പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുമ്പോൾ ഉണ്ടാകുന്ന അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസനങ്ങൾ

- കാരിക്കത്തറ പാലം നിലവിൽ വന്നതുമൂലം സ്വന്തഭൂമിയിലേക്ക് പ്രവേശനം തടസ്സപ്പെട്ട ഭൂവുടമകൾക്ക് നേരിട്ട് പ്രവേശിക്കുവാനുള്ള വഴി സാധ്യമാകുന്നു.
- മുടങ്ങിപ്പോയ കച്ചവടങ്ങൾ പുനരാരംഭിക്കാൻ സാധിക്കുന്നു.
- വാഹനങ്ങൾ പ്രവേശിക്കുവാൻ സാധ്യമാകുന്ന വഴി ലഭിക്കുന്നു.

താഴെ വിവരിക്കുന്ന ശുപാർശകൾ പദ്ധതിയുടെ ആഘാതം ദുരീകരിക്കുന്നതിന് പഠന സംഘം നിർദ്ദേശിക്കുന്നു.

- ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കലിൽ ന്യായമായ നഷ്ടപരിഹാരത്തിനും സുതാര്യതയ്ക്കും പുനരധിവാസത്തിനും പുനഃസ്ഥാപനത്തിനുമുള്ള അവകാശ നിയമം 2013, ഇതിനോടനുബന്ധിച്ച് കാലാകാലങ്ങളിൽ ഗവണ്മെന്റ് പുറപ്പെടുവിച്ച ഉത്തരവുകൾ എന്നിവ പാലിച്ചുകൊണ്ട് പുനരധിവാസ പുനഃസ്ഥാപന പ്രവർത്തനങ്ങളും നഷ്ടപരിഹാരം നൽകൽ നടപടികളും കൈക്കൊള്ളുക.
- ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കൽ പ്രക്രിയ കാലതാമസം കൂടാതെ പൂർത്തീകരിക്കുകയും ആഘാത ബാധിതർക്കുള്ള നഷ്ടപരിഹാരം കഴിയുന്നത്ര വേഗത്തിൽ നൽകുകയും ചെയ്യുക.
- ആഘാത ബാധിതമാകുന്ന വീടുകൾക്കും മറ്റിച്ച് മാറ്റപ്പെടുന്ന വ്യക്തികൾക്കും നഷ്ടപരിഹാരം നൽകുക.
- പദ്ധതിമൂലം വസ്തുവകകളിലേക്കുള്ള പ്രവേശനമാർഗ്ഗം തടസ്സപ്പെടുന്ന കുടുംബങ്ങൾക്ക് അവരുടെ ഭൂമിയിലേക്ക് റോഡിൽ നിന്നും നേരിട്ടുള്ള പ്രവേശനം സാധ്യമാക്കുന്നതിന് ബദൽ സംവിധാനം ചെയ്യുക.

11.2 മുകളിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്ന വിലയിരുത്തലുകൾ തുലനം ചെയ്യുമ്പോൾ ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കാമോ ഇല്ലയോ എന്നതിനുള്ള അന്തിമ ശുപാർശ

കോട്ടയം താലൂക്കിലെ കുമരകം വില്ലേജിലെ കാരിക്കത്തറ പാലം നിർമ്മാണത്തിനാണ് സ്ഥലം ഏറ്റെടുക്കേണ്ടി വരുന്നത്. ഈ പദ്ധതിക്കായി ഏകദേശം 0.91 ആർസ് ഭൂമിയാണ് ഏറ്റെടുക്കേണ്ടി വരുന്നത്. സാമൂഹിക പ്രത്യാഘാത പഠനത്തെ ആധാരമാക്കി കാരിക്കത്തറ പാലം നിർമ്മാണം കഴിയുമ്പോൾ വഴി തടസം നേരിടുന്ന ഭൂവുടമകൾക്ക് അധിക ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കുന്നത് വഴിയുള്ള പാതയുടെ നിർമ്മാണം വഴി തടസം മാറ്റം അതുകൊണ്ടു പദ്ധതി ബാധിതരുടെ ആശങ്കകൾ പരിഹരിച്ച് എത്രയും പെട്ടെന്ന് തന്നെ ഭൂമി ഏറ്റെടുത്ത് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുകയും അതിനനുസരിച്ച് നഷ്ടപരിഹാരം അനുവദിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണു എന്നു സാമൂഹ്യ പ്രത്യാഘാത വിലയിരുത്തൽ പഠനസംഘം ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.